

ZADOVOLJNI DOMAČINI, KMETJE, RIBIČI – III

Miren sen zagotavljata – Mala voda, Čepinov graben

Pred leti, ko so tekli na OVS Ljubljana – Sava pogovori o tem, da naj izvajalca popolnoma uresničujeta programske naloge pri nižinskih in hudourniških vodotokih, smo si ogledali ureditev struge Male vode pri Brišah. Takrat so predstavniki OVS še posebno pohvalili delavce Podjetja za ureditve hudournika za izredno lepo izvedeno delo. Nekaj let po tem, smo se o tem posegu hudourničarjev v naravno okolje pogovarjali s krajanji Briš. Seveda s tistimi, ki jim nove obdelovalne površine dajejo tudi boljši kos kruha. Odločno so se izrekli za dela, ki jih je izvedel PUH in to podkrepili z besedami: »Tisti, ki le občasno pridejo v Polhov Gradec, ne vedo, kako hudobne so lahko te vode. Prej so bile površine ob Mali vodi pogosto poplavljenе, voda je večkrat odnesla pokošeno travinje, pa tudi udourniški Čepinov graben je pogosto divjal po okoliških dvoriščih. Sedaj okrog Male vode lahko mirno obdelujemo vse kmetijske površine. Travnike smo spremenili celo v njive in tako namesto negotove krme s travnikov, pridelujemo odlično silažno koruzo. Ker so hudourničarji naredili v strugi številne pragove in

luknje med velikimi skalami, je tudi rib dovolj. Zato, ne razumemo neprestanega negodovanja najrazličnejših samozvanih poznavalcev razmer. Vsi neprestano pozabljajo, da so pustili pozidati najboljša polja in, da številne počitniške hišice kazijo gričevnati in hriboviti svet. Številne tudi na nedovoljenih lokacijah. Sedaj, ko skušajo hudourničarji pridobiti z regulacijami nove obdelovalne površine in zaščititi vse skupaj pred morebitno poplavo, pa takšen vik in krik.«

1926. leto je živo v spominu domačinov. Na Brišah so imeli okrog hiš po meter in več debelo plast nanešenega materiala, ljudje pa so se pred visoko vodo zatekli na peči in druge visoko stoječe predmete.

Iz Briš še korak v Petačev graben. Ta ima še posebno močno bočno erozijo. Zato so delavci PUH Ljubljana več let izvajali dela na utrjevanju brežin, tako, da so domačini sedaj varnejši pred hudimi nanosi materiala iz deroče struge Petačevega grabna. Opravili so še eno izjemno delo, saj so iz njegovega

Potem, ko so delavci PUH Ljubljana regulirali tok Male vode, so nastale v Brišah zanesljive, stalne in kakovostne obdelovalne površine

Foto: Stane Jesenovec

ustja odpeljali okrog 30 tisoč kubičnih metrov naplavin in s tem pripomogli k temu, da hudournik lahko odda material, ki ga nosi s seboj, pred izlivom v Božno. To pa tudi pomemben prispevek k varnosti nižje ležečih naselij. Domačini, ki živijo ob Petačevem grabnu, le želijo, da bi redno odpravljali vse poškodbe, ki se pojavljajo v strugi

grabna in zato vestno sodelujejo s predstavnikoma Podjetja za ureditve hudournikov Ljubljana in OVS Ljubljana–Sava. Predvsem se ne ravna tako, kot nekateri pograbski politiki, da na občini govorijo eno, pred svojimi krajanji pa drugo!

(konec)
Stane Jesenovec

OPOZORILO MESTNE UPRAVE INŠPEKCIJSKIH SLUŽB

Stroga pravila za skladišča in cisterne!

Neustrezno skladiščenje in ravnanje z nafto, naftnimi derivati, nevarnimi in škodljivimi snovmi predstavlja veliko nevarnost za podtalnico, zato je potrebno vsa skladišča oz. cisterne sanirati in prilagoditi zahtevam predpisov. Pogoji o izvedbi in prilagoditvi obstoječih skladišč in cistern so predpisani v pravilniku o tem, kako morajo biti zgrajena in opremljena skladišča ter transportne naprave za nevarne in škodljive snovi (Ur. l. SRS, št. 3/79) in odloku o varstvu vodnih virov pitne vode (Ur. l. SRS, št. 13/88).

Po določilih 24. člena odloka morajo lastniki oz. upravljalci vsa skladišča, ki so na območju varstvenih pasov in ustrezajo veljavnim predpisom vpisati v kataster skladišč nafte, naftnih derivatov, nernih in škodljivih snovi, ki ga vodi Mestna geodetska uprava. Lastniki skladišč s prostornino do 5 m³ so bili po določilih odloka o varstvu virov pitne vode dolžni skladišča prilagoditi zahtevam predpisov v roku 1 leta, po uveljavitvi odloka (do maja 1989) ter skladišča prijaviti v kataster skladišč v roku 6 mesecev (do novembra 1988) Mestni geodetski upravi.

Na območju varstvenih pasov vodnih virov so dovoljene samo naslednje izvedbe skladišč:

1. Podzemni rezervoarji morajo imeti dvojno steno in morajo biti opremljeni s kontrolno napravo, ki akustično ali optično opozori na iztekanje uskladiščene tekočine zaradi netesnosti.
2. Namesto rezervoarjev z dvojno steno se lahko uporabljajo rezervoarji z enojno steno, ki so nameščeni v lovilnem prostoru, nepropustnem za uskladiščeno snov. Lovilni prostor mora imeti tolikšno prostornino, da ob razlitju lahko zadrži vso nevarno tekočino iz polnega rezervoarja. Lovilni prostor ne sme imeti odtoka.
3. Druge posode, varnostne in zaščitne naprave z enakim učinkom, se v posameznih primerih lahko uporabljajo namesto naprav pod (1) in (2) le, če jih odobri pristojni organ na osnovi potrjene

tehnične dokumentacije in ustreznih glasij.

Obveznost in vsebina prijave obstoječih skladišč je predpisana v pravilniku o tem kako morajo biti zgrajena in opremljena skladišča ter transportne naprave za nevarne in škodljive snovi (Ur. l. SRS, št. 3/79) v poglavju 3. 2. ter v 26. členu odloka o varstvu virov pitne vode (Ur. l. SRS, št. 13/88).

Prijava skladišča mora vsebovati naslednje osnovne podatke:

1. Oznaka parcele (k. o. in št. parcele).
2. Naslov upravjalca.
3. Vrsto uskladiščene nevarne snovi.
4. Največjo uskladiščeno količino.
5. Vrsto in število skladiščnih posod z navedbo prostornine, materiala, korozijske zaščite in obratovalne opreme.
6. Namembnost porabe.
7. Datum izgradnje oz. namestitve naprave.

Pristojni organ lahko zahteva dodatne podatke, če je to potrebno za presojo.

Lastniki skladišč s prostornino nad 5 m³ morajo ob prijavi predložiti še dokazilo pooblaščenice organizacije o prezkusu cistern.

Stara potrdila o vpisu skladišč izdana na podlagi 35. in 36. člena odloka o varstvenih pasovih vodnih virov v Ljubljani in ukrepih za zavarovanje (Ur. l. SRS št. 18/77) niso več veljavni, zato si morajo lastniki skladno z določili 24. člena in 35. člena odloka o varstvu virov pitne vode pridobiti nova potrdila. Potrdila ne bo mogel dobiti lastnik skladišča, ki ni izvedel sanacije v skladu z določili 36. člena odloka, to pa pomeni, da mu organizacija, ki dobavlja nafto in naftne derivate le teh ne bo smela dobaviti (27. člen odloka).

Opozorjamo vse lastnike skladišč na območju vodnih virov Kleče, Šentvid, Brod, Hrastje, Jarški Brod, Brest, Skaručna, Svetje, Želimiže in Reka–Gozd, da upoštevajo to opozorilo, ker jim v nasprotnem primeru ne bo dobavljeno gorivo; zoper kršitelja pa je možna tudi uvedba postopkov pri sodniku za prekrške.

BOMO OKUŽILI BARJANSKI REZERVAT PITNE VODE

Kmetje so prvi varuhi narave!

Poročila vodje gradbišč na Ljubljanskem barju Igorja Lampiča iz Vodnogospodarskega podjetja HIDROTEHNIK Ljubljana zajemajo za prvo polovico letošnjega leta številna imena barjanskih jarkov in grabnov. Če navedemo, da je Območna vodna skupnost Ljubljana–Sava dala za ta dela spomladi 4,1 milijarde dinarjev, bodo poznavalci terena priznali, da so vodarji uredili številne osnovne odvodnike na barju. Predno bomo navedli kje, pa dajmo besedo Igorju Lampiču.

»Pri čiščenju barjanskih jarkov je okrog 80 odstotkov strojnega dela. Jarki imajo po končanem čiščenju lepo očiščene bregove in dno ter izkopen material, ki je na grobo razvrščen ob jarku, da ga kmetje lahko kasneje z brano popolnoma uredijo. Seveda mi ne moremo ves čas čistiti jarkov, v katerih se v zadnjem času nabira vse več plastičnih, steklenih, gradbeniških in drugih odpadkov. Posebno kritičen je Kušlanov graben v Notranjih Goricah, v katerem je izredno veliko navlake. Ta vse bolj vpliva na kvaliteto oziroma slabšanje barjanske vode, istočasno pa predstavljajo tudi zamašek ob velikih vodah, ko zalije ta graben Ljubljana. Morda se bo zdelo nekaterim pretirano, a delavci vodnega gospodarstva, ki moramo skrbeti za čiste vodne vire, opozarjamo prebivalstvo na nevarnost okužb podtalnice in na velikanske stroške, ki bodo nastali takrat, če bo potrebno vodo črpati že iz drugega, okrog 50 do 80 metrov globokega horizonta. Podravske težave z vodnimi viri se lahko pojavijo tudi pri nas.«

Navedite nam, katere jarke in grabne ste očistili na Ljubljanskem barju?

»Če bi hotel naštevati prav vse jarke, bi bilo to preveč. Zato zapišite, da smo v krajevni skupnosti Tomišlej uredili 4905 m jarkov, v krajevni skupnosti Preserje–Podpeč 7.420 jarkov, vižanski smo naredili nov 1264 m dolg jarek do doma v Dragi in nov prepust pri Gerbcu, v krajevnih skupnostih Pijava gorica in Škofljica smo očistili 5503 m barjanskih odvodnikov, v dobrovski krajevni skupnosti 630 m jarkov in zajed na Beževici in drugih jarkih in vodotokih, v Vnanjih Goricah 4396 m in Notranjih Goricah 4279 metrov jarkov. Krajevna pomembnejša dela smo izvedli tudi v krajevnih skupnostih Rakova jelša, Zeleni log in Horjul.«

To so dela, ki so povezana z barjanskimi jarki. Ste s tem zaključili vašo letošnjo dejavnost na barju?

»Izkoristili smo sredstva za to vrsto vzdrževanja barjanskih vodotokov, seveda pa to ni edino delo, ki smo ga opravili na tem terenu. Moram še enkrat ponoviti, da naj prebivalci ne mečejo več najrazličnejših odpadkov v barjanske jarke, pa tudi ribiče bi rad opozoril, da je na barju spet oživel kivolov. Na Igu smo npr. za Mizarstvom Ig

Nov pomen barja!

V letu 1982 je Geološki zavod pričel z raziskavami podtalnice Ljubljanskega barja. Naloga je bila končana v letu 1988. Raziskave so poleg Območne vodne skupnosti Ljubljana–Sava financirali še Raziskovalna skupnost Slovenije in z manjšimi sredstvi Mestna raziskovalna skupnost. Raziskave so pokazale, da so pod glinastimi barjanskimi sedimenti, ki so debeli okoli 20 m, prodni zasipi rečic, ki zavzemajo okrog 75 odstotkov površine barja. Debelina prodnega vršaja doseže južno od Ljubljane okrog 250 m. V prodnem zasipu so akumulirane pomembne količine vode, ki se obnavljajo z vodo kraškega vodonosnika na južnem obrobju barja, to je iz karbonatnega masiva Krmsko-mokrškega hribovja. Voda, ki priteka s tega območja, se pri pretakanju po prodnih plasteh dobro prečisti. Vrtine na barju so pokazale, da je voda bakteriološko neoporočna. Južno od Ljubljane (ozemlje med Ljubljano in cesto Ljubljana–Vrhnik) bi glede na debelino prodnih plasti lahko zajela pomembno količino podtalnice, ki bi oskrbovala precejšen del Ljubljane v izrednih razmerah, zato so nujno potrebne nadaljnje raziskave prodnega vodonosnika pod barjem, da bi ugotovili količino vode, ki bi jo lahko črpali, ne da bi vplivali na posedanje barjanskih plasti.

sredi dopoldneva našli tri domačine, ki so z dvema vilicama in mrežo lovili ribe v Išci. Pa tudi pranje avtomobilov ob vodotokih je spet oživelo. Kot, da si hočemo popolnoma odžagati vejo, na kateri živimo.«

Stane Jesenovec